

**CHARLES BAUDELAIRE – *PETITS POÈMES*
*EN PROSE/ MICI POEME ÎN PROZĂ***

Marius ROMAN

Université « Ștefan cel Mare » de Suceava

L'ÉTRANGER

- Qui aimes-tu le mieux, homme énigmatique, dis ? ton père, ta mère, ta sœur ou ton frère ?
- Je n'ai ni père, ni mère, ni sœur, ni frère.
- Tes amis ?
- Vous vous servez là d'une parole dont le sens m'est resté jusqu'à ce jour inconnu.
- Ta patrie ?
- J'ignore sous quelle latitude elle est située.
- La beauté ?
- Je l'aimerais volontiers, déesse et immortelle.
- L'or ?
- Je le hais comme vous haïssez Dieu.
- Eh ! Qu'aimes tu donc, extraordinaire étranger ?
- J'aime les nuages... les nuages qui passent... là-bas... là-bas... les merveilleux nuages !

STRĂINUL

- Spune-mi, om enigmatic, ce-ți iubești mai mult: tatăl, mama, sora sau fratele?
- N-am mamă, nici tată, nici soră și nici frate.
- Prietenii?
- Folosești un cuvânt al cărui înțeles mi-a rămas pînă azi necunoscut.
- Patria?
- Habar n-am pe ce latitudine se află.
- Frumusețea?
- Aș iubi cu dragă inimă zeița nemuritoare.
- Aurul?
- Îl urăsc așa cum dumneata îl urăști pe Dumnezeu.
- Ei asta-i! Ce iubești atunci, străin formidabil?
- Iubesc norii... norii ce trec... acolo... acolo... norii minunați!

LE « CONFITEOR » DE L'ARTISTE

Que les fins de journées d'automne sont pénétrantes ! Ah ! pénétrantes jusqu'à la douleur ! car il est de certaines sensations délicieuses dont le vague n'exclue point l'intensité; et il n'est pas de pointe plus acérée que celle de l'infini.

Grand délice que celui de noyer son regard dans l'immensité du ciel et de la mer ! Solitude, silence, incomparable chasteté de l'azur! une petite voile frissonnante à l'horizon, et qui, par sa petitesse et son isolement, imite mon irrémédiable existence, mélodie monotone de la houle, toutes ces choses pensent par moi, ou je pense par elles (car dans la grandeur de la rêverie, le moi se perd vite !); elles pensent, dis-je, mais musicalement et pittoresquement, sans arguties, sans syllogismes, sans déductions.

Toutefois, ces pensées, qu'elles sortent de moi ou s'élancent des choses, deviennent bientôt trop intenses. L'énergie dans la volupté crée un malaise et une souffrance positive. Mais nerfs trop tendus ne donnent plus que des vibrations criardes et douloureuses.

Et maintenant la profondeur du ciel me consterne; sa limpidité m'exaspère. L'insensibilité de la mer, l'immuabilité du spectacle, me révoltent... Ah ! faut-il éternellement souffrir, ou fuir éternellement le beau ? Nature, enchanteresse sans pitié, rivale toujours victorieuse, laisse-moi ! Cesse de tenter mes désirs et mon orgueil ! L'étude du beau est un duel où l'artiste crie de frayeur avant d'être vaincu.

MĂRTURISIREA ARTISTULUI

Cît de pătrunzător e sfîrșitul zilelor de toamnă! Ah, pătrunzător pînă la durere! căci încerci anumite senzații delicioase al căror vag nu exclude intensitatea; iar ascuțiș mai tăios decît acela al infinitului nu există.

Ce vie desfătare să-ți scufunzi privirea în imensitatea cerului și-a mării! Singurătate, tăcere, incomparabilă neprihănire a azurului! o pînză mică tremurînd la orizont, care prin micimea și izolarea ei imită iremediabila-mi existență, melodie monotonă a valurilor, toate aceste lucruri gîndesc prin mine, sau eu gîndesc prin ele (căci în vastitatea reveriei eul se pierde iute!); ele gîndesc, zic, însă în chip muzical și pitoresc, fără subtilități, fără silogisme, fără deducții.

Totuși, că ies din mine sau pornesc din lucruri, gîndurile devin curînd prea intense. Energia voluptății creează o tulburare și o suferință vădite. Nervii mei prea încordați nu emit decît vibrații stridente și dureroase.

Iar acum, adîncimea cerului mă năucește; limpezimea lui mă exasperează. Insensibilitatea mării, permanența spectacolului mă revoltă... Ah! oare trebuie să suferi veșnic ori veșnic să fugi de frumusețe? Natură, vrăjitoare nemiloasă, dă-mi pace! Nu-mi mai ispiti dorințele și orgoliul! Studiul frumosului e un duel în care artistul strigă îngrozit cu o clipă înaintea înfrîngerii.

L'HORLOGE

Le Chinois voit l'heure dans l'œil des chats. Un jour un missionnaire, se promenant dans la banlieue de Nankin, s'aperçut qu'il avait oublié sa montre, et demanda à un petit garçon quelle heure il était.

Le gamin du céleste Empire hésita d'abord; puis, se ravisant, il répondit : « Je vais vous le dire ». Peu d'instant après, il reparut, tenant dans ses bras un fort gros chat, et le regardant, comme on dit, dans le blanc des yeux, il affirma sans hésiter: « Il n'est pas encore tout à fait midi ». Ce qui était vrai.

Pour moi, si je me penche vers la belle Féline, la si bien nommée, qui est à la fois l'honneur de son sexe, l'orgueil de mon cœur et le parfum de mon esprit, que ce soit la nuit, que ce soit le jour, dans la pleine lumière ou dans l'ombre opaque, au fond de ses yeux adorables, je vois toujours l'heure distinctement, toujours la même, une heure vaste, solennelle, grande comme l'espace, sans divisions de minutes ni de secondes, – une heure immobile, qui n'est pas marquée sur les horloges, et cependant légère comme un soupir, rapide comme un coup d'œil.

Et si quelque importun venait me déranger pendant que mon regard repose sur ce délicieux cadran, si quelque Génie malhonnête et intolérant, quelque Démon du contretemps venait me dire: « Que regardes-tu là avec tant de soin? Que cherches-tu dans les yeux de cet être? Y vois-tu l'heure, mortel prodigue et fainéant? » je répondrais sans hésiter: « Oui, je vois l'heure; il est l'Éternité ! »

N'est-ce pas, madame, que voici un madrigal vraiment méritoire, et aussi emphatique que vous-même ? En vérité, j'ai eu tant de plaisir à broder cette prétentieuse galanterie, que je ne vous demanderai rien en échange.

CEASUL

Chinezii citesc ora în ochii pisicilor. Într-o zi, plimbându-se la marginea Nankinului, un misionar băgă de seamă că și-a uitat ceasornicul acasă și întrebă un băiat cât e ora.

Puștiul Imperiului Celest mai întâi stătu în cumpănă; apoi, răzgîndindu-se: « Vă zic imediat ». Nu mult după aceea apăru din nou, ținînd în mîini un motan foarte gras; privindu-l, cum se spune, în albul ochilor, rosti fără șovăială: « Îndată se face amiază ». Ceea ce era adevărat.

Cît despre mine, dacă mă aplec spre frumoasa Féline, pe bună dreptate numită așa, care e gloria sexului ei, mîndria inimii mele și parfumul spiritului meu, fie noapte, fie zi, lumină deplină sau umbră opacă, în adîncul ochilor ei adorabili văd mereu și limpede ora, întotdeauna aceeași, o oră vastă, solemnă, uriașă ca spațiul, fără împărțiri în minute și secunde, o oră imobilă, ce nu-i trecută pe ceasuri, și cu toate astea ușoară ca un suspin, iute ca o privire.

Iar dacă vreun intrus m-ar deranja cîtă vreme privirea mi se odihnește pe fermecătorul cadran, dacă vreun Duh necurat și neîngăduitor, vreun Demon al contratimpului ar veni să-mi spună: « Ce privești acolo cu atîta nesaț? Ce cauți în ochii acelei ființe? Vezi oare în ei cât e ora, muritor trîndav și risipitor? », eu i-aș răspunde hotărît: « Da, văd cât e ora, este Eternitatea! »

Nu-i așa, doamnă, că aveți aici un madrigal cu-adevărat vrednic de laudă, la fel de pompos ca dumneavoastră însevă? De fapt, mi-a făcut atîta plăcere să născocesc această pretențioasă galanterie, că n-am să vă cer nimic în schimbul ei.

LA SOUPE ET LES NUAGES

Ma petite folle bien-aimée me donnait à dîner, et par la fenêtre ouverte de la salle à manger, je contemplais les mouvantes architectures que Dieu fait avec les vapeurs, les merveilleuses constructions de l'impalpable. Et je me disais, à travers ma contemplation : « Toutes ces fantasmagories sont presque aussi belles que les yeux de ma belle bien-aimée, la petite folle monstrueuse aux yeux verts ».

Et tout à coup je reçus un violent coup de poing dans le dos, et j'entendis une voix rauque et charmante, une voix hystérique et comme enrouée par l'eau-de-vie, la voix de ma chère petite bien-aimée, qui disait : « Allez-vous bientôt manger votre soupe, sacré bougre de marchand de nuages ? »

SUPA ȘI NORII

Iubițica-mi nebunatică îmi servea masa și, prin fereastra deschisă a sufrageriei, contemplam schimbătoarele arhitecturi pe care Dumnezeu le face din aburi, minunatele construcții ale impalpabilului. Și contemplînd, îmi ziceam: « Toate fantasmagoriile astea sînt aproape la fel de frumoase ca ochii drăguței mele, nebunaticul monstru cu ochi verzi ».

Dar numaidecît primii un puternic pumn în spate și auzii o voce dogită și fermecătoare, o voce isterică și puțin răgușită de la rachiu, vocea iubițicii mele dragi, care-mi spunea: « Ai de gînd să-ți mănînci odată supa, afurisit negustor de nori ce ești?! »